

حمله به پتروشیمی ماهشهر، بیش از انفجار و دود

و آتش، نشانه‌های است از یک استراتژی خطرناک و تحمیلی؛ فشار بر زندگی روزمره مردم از طریق تخریب زیرساخت‌های حیاتی. این اقدامات، نه یک ضرورت نظامی، که ته‌پاجمی علیه اقتصاد، تاریخ و آینده ایران است.

به گزارش رویداد ۲۴، حوالی ساعت ۱۰ و ۴۵ صبح شنبه ۱۵ فروردین، منطقه ویژه پتروشیمی ماهشهر در استان خوزستان هدف حمله هوایی مشترک آمریکا و اسرائیل قرار گرفت. مسئولان محلی از وقوع چندین انفجار مهیب در بخش‌های مختلف این منطقه خبر دادند و دود غلیظ از بخش‌های پتروشیمی به آسمان برخاست. در پی این تهاجم هوایی، شسرکت‌های پتروشیمی فجر ۱ و ۲، رجال، امیرکبیر و پتروشیمی اوبعلی مورد اصابت قرار گرفته‌اند و عملیات تخلیه و امدادرسانی در جریان است. تاکنون گزارش رسمی درباره تلفات انسانی منتشر نشده، اما احتمال افزایش آمار مجر و جان -۵ نفر تا کنون - و تلفات غیرنظامیان مورد توجه است.

اطلاعیه منطقه ویژه پتروشیمی این اعلام کرد که پس از حمله، تمامی نیروهای فعال صنعتی تخلیه شده‌اند تا از خسارات جانی جلوگیری شود. اما هنوز وضعیت دقیق خسارات زیرساختی و پیامدهای اقتصادی آن روشن نشده‌است.

زیرساخت‌زدایی با عملیات نظامی؟

پتروشیمی‌های ماهشهر از مهم‌ترین مراکز تولید ارزش افزوده غیرنفتی، اشتغال پایدار و صادرات صنعتی ایران هستند و هدف قرار گرفتن آنهاست می‌تواند در چارچوب یک هدف نظامی مشروع تعریف شود. حمله امروز به این مجتمع‌ها بیش از آنکه تاکتیکی نظامی باشد، به نظر می‌آید بخشی از سیاست زیرساخت‌زدایی باشد که پیامد مستقیم آن فلج کرن زیرساخت اجتماعی و اقتصادی کشور است.

کاهش آسان امنیت و تحلیلگران حقوق بین‌الملل بارها تأکید کرده‌اند که حمله به زیرساخت‌های انرژی و آب و صنایع غیرنظامی نه تنها استراتژی نظامی مؤثری نیست، بلکه می‌تواند به بحران‌های اقتصادی، بی‌ثباتی اجتماعی و قطع خدمات حیاتی برای مردم منجر شود.

حوالی ساعت ۱۰ و ۴۵ صبح شنبه ۱۵ فروردین، منطقه ویژه پتروشیمی ماهشهر در استان خوزستان هدف حمله هوایی مشترک آمریکا و اسرائیل قرار گرفت. در پی این تهاجم هوایی، شرکت‌های پتروشیمی فجر ۱ و ۲، رجال، امیرکبیر و پتروشیمی اوبعلی مورد اصابت قرار گرفتند

پرز نبی

خاورمیانه در آستانه یک تغییر تاریخی است؛ سیدحسین موسویان، دیپلمات پیشین ایران، می‌گوید جنگ جاری علیه تهران، نه فقط بحران هسته‌ای، بلکه پروژه‌ای برای بازطراحی قدرت در منطقه است. در این میان، نقش گاز و مسر و نفت و گوهای دیپلماتیک، مسیر اختلاف‌ها و توازن قدرت را در حال تغییر نشان می‌دهد.

سیدحسین موسویان، دیپلمات پیشین ایران و محقق همکار دانشگاه پرینستون آمریکا و رئیس قهمی استاد دانشگاه مصر نوشتند: جنگ جاری آمریکا و اسرائیل علیه ایران یکی از مهم‌ترین دگرگونی‌های ژئوپلیتیکی در غرب آسیا طی دهه‌های اخیر را رقم زده است. در حالی که این جنگ از سوی ایالات متحده به‌طور علنی به بهانه جلوگیری از پیشرفت برنامه هسته‌ای ایران توجیه شده، روند راهبردی تحولات به‌طور فزاینده‌ای نشان می‌دهد که هدفی سیاسی و گسترده‌تر در پس آن قرار دارد. در سراسر منطقه، بسیاری از سیاست‌گذاران به این جمع‌بندی فزاینده سیده‌اند که محرک اصلی این جنگ مسئله هسته‌ای نیست، بلکه بازتسیم نقشه و اکتادهای خاورمیانه است - پروژه‌ای که مدت‌ها با چشم‌انداز «اسرائیل بزرگ» در دستور کار نخست‌وزیر اسرائیل، بنیامین نتانیاهو است.

این برداشت با یک الگوی تاریخی طولانی‌تر نیز تقویت می‌شود. در سال ۲۰۰۷، ویلی کلارک، که فرمانده پیشین ناتو، فاش کرد که اندکی پس از حملات ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، مقامات پنتاگون درباره طرحی برای بازطراحی خاورمیانه از طریق هدف قرار دادن هفت کشور گفت و گو کرده بودند: عراق، سوریه، لبنان، لیبی، سومالی، سودان و ایران. طی دو دهه گذشته، هر یک از این کشورها - به جز ایران - با مداخله مستقیم نظامی، عملیات تغییر حکومت یایی ثبات‌سازی طولانی مدت مواجه شدند. عراق در سال ۲۰۰۳ مورد تهاجم قرار گرفت؛ لیبی پس از مداخله ناتو در سال ۲۰۱۱ فروپاشید؛ سوریه به یک جنگ داخلی ویرانگر تجربه کرد؛ و لبنان، سودان و سومالی با فشارهای خارجی مداوم و شکاف‌های داخلی روبرو بوده‌اند. اکنون به نظر می‌رسد ایران آخرین کشور در این زنجیره باشد که مورد حمله نظامی قرار گرفت. برای بسیاری از ناظران منطقه‌ای، این دیدگاه را تقویت می‌کند که جنگ کنونی نقطه آغاز یک دستور کار راهبردی گسترده‌تر برای بازسازی توازن قدرت در منطقه است.

جنگی فراتر از هسته‌ای؛ پروژه بازطراحی خاورمیانه

در این چارچوب، مسئله هسته‌ای به‌طور فزاینده‌ای بیشتر بهانه‌ای برای جنگ به نظر می‌رسد تا علت اصلی آن. نظرات بین‌حالی‌المللی بارها تأیید کرده‌اند که برنامه هسته‌ای ایران تحت نظارت گسترده بین‌المللی قرار داشته است. با این حال، مذاکرات بارها در پی تشدید فشارهای نظامی متوقف شده‌اند. نکته قابل توجه آن است که مقامات دخیل در روند دیپلماتیک اندان، اگر کرده‌اند که مذاکرات پیشرفت قابل توجهی نداشته‌است. بدرین حمدالموسعدی، وزیر خارجه عمان (که میزبان مذاکرات میان آمریکا و ایران بود) و همچنین جاناتان پاول، مشاور امنیت ملی بریتانیا، به‌طور علنی تأیید کردند که گفت‌وگوها «پیشرفت قابل توجهی» داشته و دستیابی به توافق در دسترس بوده‌است. گزارش شده که هر دو مقام از حمله ناگهانی نظامی آمریکا به ایران در حالی که دیپلماتی در حال پیشرفت بود ابراز شگفتی کرده‌اند.

برای نخستین بار از زمان امضای معاهده عدم اشاعه هسته‌ای (NPT)، دو کشور دارای سلاح هسته‌ای به تاسیسات هسته‌ای یک کشور فاقد سلاح هسته‌ای حمله کردند و بدین ترتیب سابقه‌ای خطرناک ایجاد شد که رژیم جهانی عدم اشاعه را تضعیف می‌کند. متأسفانه، نه شورای امنیت سازمان ملل و نه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) حملات آمریکا و اسرائیل به تاسیسات هسته‌ای ایران - که تحت موافقت‌نامه پادمان آژانس قرار داشتند - را محکوم نکردند، با وجود آنکه این حملات با حقوق بین‌الملل ناسازگار بودند.

علاوه بر این، حملات اخیر در نزدیکی سایت‌های هسته‌ای ایران مانند

چرا ترامپ زیست ایرانیان را هدف گرفته است؟

ادامه حمله به زیرساخت‌های انرژی در ماهشهر

گسترده‌ای از جامعه نسبت به حمله به زیرساخت‌ها دارد. اینکه زیرساخت‌ها نه فقط سازه‌های اقتصادی بلکه حافظه جمعی و آینده جامعه‌اند.

حمله به زیرساخت‌ها:

نقض حقوق بشر و قوانین بین‌المللی

حقوق بین‌الملل جنگی صراحتاً حمله به زیرساخت‌های حیاتی غیرنظامی را ممنوع کرده است. بنابر اصول پذیرفته‌شده در کنوانسیون‌های ژنو و پروتکل‌های مرتبط، تخریب تأسیسات ضروری برای بقای جمعیت غیرنظامی مانند انرژی، آب، غذا و صنایع حیاتی پایدار هر گونه تعرض مسالحتانه محظوظ به‌مانند

تحلیلگران حقوقی معتقدند این حملات، حتی اگر با ادعای مقابله با توان‌های اقتصادی یا لجستیکی کشور هدف صورت بگیرد، در چارچوب «هدف نظامی مشروع» نمی‌گنجد و باید به عنوان نقض حقوق بشر و قوانین بین‌الملل محکوم شود، به ویژه زمانی که پیامد مستقیم آن بی‌ثباتی معیشتی، آلودگی و افزایش رنج غیرنظامیان باشد.

تبعات اجتماعی و اقتصادی؛ زخم عمیق‌تر از ماده

حمله به پتروشیمی‌ها به معنای قطع زنجیره تولید داخلی، کاهش تولید غیرنفتی و تهدید مستقیم به اشتغال کارگران است. این تأسیسات نه فقط مراکز تولید صنعتی هستند، بلکه بخشی از ساختار توسعه معاصر ایران به حساب می‌آیند. ضربه به زدن به چنین

زیرساختی، تأثیر گذارند. ما ۲۳ پتروشیمی در ماهشهر داریم که بیشتر آنها محصولات مورد نیاز کل کشور را تولید می‌کردند. پتروشیمی‌های عسلویه، چون دیرتر ساخته شدند، چشم‌انداز صادراتی مورد استفاده قرار گرفتند. در حالی که پتروشیمی‌های ماهشهر بار و بکرد خود کفایی ساخته‌شند».

او گفته در محدوده پتروشیمی‌ها، نیروگاه‌ها مورد حمله قرار گرفته‌اند و زیرساخت اساسی پتروشیمی‌ها در حد ترکش مورد حمله قرار گرفتند.

وی درباره محصولات تولیدی پتروشیمی‌های آسیب‌دیده می‌گوید: «پتروشیمی فجر ۱ و ۲ یوتیلیتی تولید می‌کنند، که مواد اولیه تولید برق و یخچار مجتمع‌ها و آب‌های صنعتی و گاز بی اثر تأمین می‌کند. از طرف دیگر پتروشیمی بندر امام و رازی متعلق به قبل از انقلاب‌اند و خودشان مواد مورد نیازشان را تأمین می‌کردند، اما نیروگاه‌های این دو شرکت نیز تخریب شده‌اند. عملاً در منطقه ماهشهر هیچ‌کدام از پتروشیمی‌هایمان در کوتاه مدت نمی‌توانند برای سرویس بیابند.»

کریمی در رابطه با تولید بنزین در شرایط فعلی گفت: «بنزین اصلی کشور در پالایشگاه‌ها تولید می‌شوند. پتروشیمی نوری بعد از حادثه عسلویه به سرویس خارج شده‌است؛ پتروشیمی بوعلی و بندر امام هم بنزین تولید می‌کنند. قرار بود این ۱۵۸ فروردین این دو پتروشیمی، بنزین تولید کنند و بعد سراغ محصولات اصلی بروند. هر چند تولیدشان محدود بود.»

این کارشناس پتروشیمی می‌گوید: به‌طور کلی

حملات اخیر تأثیر قابل توجهی روی بنزین ندارد. در

برخی از نقاط ممکن است کیفیت بنزین پایین بیاید.

او گفته امکان واردات بنزین از روسیه و دیگر کشورها وجود دارد، اما در شرایط جنگی مشکلات خود را دارد. به گفته کریمی «در شرایط کنونی، تردد در کشور به نسبت معمول کمتر شده، مصرف بنزین هم کاهش داشته‌است. من فکر می‌کنم در حال حاضر بحث کمبود بنزین چالش برانگیز نیست.»

وضعیت پتروشیمی ماهشهر تحت کنترل است

در عین حال، عنصر دیروز شرکت ملی صنایع پتروشیمی اطلاعیه‌ای درباره حمله دشمن به منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی (ماهشهر) منتشر و اعلام کرد وضعیت تحت کنترل است.

در اطلاعیه شرکت ملی صنایع پتروشیمی آمده است: تیم‌های ایمنی، آتش‌نشانی، امدادی و عملیاتی اقدام‌های لازم برای مدیریت شرایط اضطراری را انجام داده‌ و آتش مهیا شده است. وضعیت تحت کنترل است و ابعاد فنی و میزان خسارات وار د شده در دست بررسی است. در عین حال استاندارد خوزستان از شهادت یک نفر در پی حمله ددمنشانه آمریکایی -صهیونی به پتروشیمی‌های ماهشهر خیراد.

سیدمحمد رضا مولالی زاده، به رسانه‌ها گفت: در اثر تهاجم ددمنشانه دشمنان آمریکایی و صهیونیستی به مجتمع پتروشیمی‌های ماهشهر یک شهید و چندین مجروح داشتیم. او بیان کرد: تنها شهید حادثه بمباران کارگر نیروگاه برق فجر انرژی ماهشهر بوده است.

علیرضا کریمی، کارشناس پتروشیمی؛ پتروشیمی‌های مورد هدف در ماهشهر چندان دچار بحران نشده‌اند و زیرساخت اساسی پتروشیمی‌ها در حد ترکش آسیب دیده‌اند

موسویان:

این جنگ پروژه بازطراحی قدرت در منطقه است

نیروگاه‌بوشهر - که بخشی اساسی از برنامه انرژی غیرنظامی ایران است -

انرژی‌هایی دربره بروز یک فاجعه بر توی ایجاد کرد. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی هشدار داد که اصابت مستقیم به چنین تأسیساتی می‌تواند موجب اشتعال شدید مواد رادیواکتیو فرامزری شود. پاسخ ایران در نزدیکی دیومناح محل مجتمع هسته‌ای اسرائیل، نیز هدف قرار دادن مناطق مجاور تأسیسات هسته‌ای را عادی تر کرده و خطر تشدید سریع درگیری را افزایش داده‌است.

سایه یک سابقه خطرناک بر سر نظام عدم اشاعه

این چرخه خطر یک فاجعه هسته‌ای را افزایش می‌دهد و در عین حال اعتماد به معاهده عدم اشاعه (NPT) را تضعیف می‌کند. زیر کشورها ممکن است به این نتیجه‌برسند که غیرهسته‌ای ماندن دیگر تضمین کننده امنیت نیست و در نتیجه به دنبال توانمندی‌های بازدارنده قوی‌تر بروند. نتیجه چنین روندی افزایش فشارهای اشاعه‌ای خواهد بود. افزون بر این، اظهارات متناقض مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، رافائل گروسی، نیز کمکی به کاهش تنش‌ها نکرده است: او اذعان کرد که «ایران برنامه ساختار یافته‌ای برای ساخت سلاح هسته‌ای ندارد»، که به معنای نبود توجیه برای جنگ هسته‌ای. اما بعدتر اظهار داشت که «تنها جنگ هسته‌ای می‌تواند جاه طلبی‌های هسته‌ای ایران را نابود کند». معاون وزیر خارجه ایران در واکنش گفت: «رئیس آژانس هیچ اقدام سازنده‌ای درباره ایران انجام نداده و در عوض بارها با اظهارات عمومی زنیابار، تنش‌ها را تشدید کرده‌است.»

به‌طور گسترده‌تر، این جنگ موجب بازاندیشی راهبردی در میان قدرت‌های مهم منطقه شده‌است. این برداشت فزاینده که منطقه ممکن است به سمت فروپاشی یا تجزیه به عمیق‌تر پیش رود، بحث‌های تازه‌ای دربار همکاری منطقه‌ای را برانگیخته‌است. کشورهای مانند مصر، ترکیه و پاکستان به‌طور فزاینده‌ای در کم می‌کنند که فرسایش نظم منطقه‌ای می‌تواند در نهایت میانجی‌استفایل راهبردی خود آنها را نیز تهدید کند. اگر توازن قدرت به‌طور قاطع به سمت برتری نظامی اسرائیل تغییر کند، پیامدهای آن می‌تواند فراتر از میدان جنگ رفت و کل ساختار سیاسی خاورمیانه را تحت تأثیر قرار دهد.

تهران و قاهره؛ از سردی تاریخی تا ضرورت همکاری

در چنین فضایی، ایران و مصر با احتیاط در حال بررسی یک مسیر

خبر اقتصادی

گروسی خواستار حداکثر خویشتنداری شد چهارمین حمله به نیروگاه اتمی بوشهر در جریان جنگ

در ادامه حملات آمریکا و اسرائیل به ایران، صبح دیروز شنبه ۱۵ فروردین ماه، حوالی ساعت ۰۸:۳۰، با په‌لایه‌ای در نزدیکی محدوده نیروگاه اتمی بوشهر (فنس نیروگاه) اصابت کرد. بر اثر موج انفجار و تر کش‌های ناشی از این حمله، یکی از ساختمان‌های جانبی نیروگاه دچار آسیب شد و متأسفانه یکی از کارکنان بخش حفاظت فیزیکی نیروگاه به شهادت رسید. بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد این حادثه آسیبی به بخش‌های اصلی نیروگاه وارد نکرد و در وندپنهر به‌داری از نیروگاه نیز تحت تأثیر قرار نگرفته‌است. با این حال، این چهارمین حمله به نیروگاه اتمی بوشهر در جریان جنگ تحمیلی اخیر به شمار می‌رود. مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با ابراز نگرانی عمیق از این حادثه تأکید کرد که سلیات‌های نیروگاه‌های هسته‌ای از مناطق اطراف آنها هرگز نباید هدف حمله قرار گیرد و یادآور شد که ساختمان‌های جانبی این تأسیسات ممکن است حاوی تجهیزات حیاتی ایمنی باشند. رافائل گروسی، همچنین بدون محکوم کردن، با تکرار درخواست برای حداکثر خویشتنداری نظامی، به‌منظور جلوگیری از خطر وقوع یک حادثه هسته‌ای، بار دیگر بر اهمیت پایبندی به «هفت اصل» تضمین ایمنی و امنیت هسته‌ای در زمان درگیری تأکید کرد.

حمله پهبادی به کارخانه سیمان بندر خمیر

معاون سیاسی و امنیتی استاندار هرمزگان گفت: کارخانه سیمان بندر خمیر هدف حملات پهبادی ارتش متجاوز آمریکا و رژیم صهیونیستی قرار گرفت. به گزارش ایلنا، محقق نفیسی افزود: این حملات با هویشیاری نیروهای مستقر در منطقه تلفات جانی نداشت. وی با تأکید بر آمادگی کامل مجموعه‌استانی افزود: علی‌رغم تلاش دشمن برای ایجاد اختلال در روند تولید و ایجاد ناامنی، فرآیند تولید در این کارخانه همچنان ادامه دارد و هیچ خللی در زنجیره تولید ایجاد نشده‌است.

رویترز: ایران بعید است به زودی تنگه هرمز را باز کند

رویترز نوشت: بر اساس گزارش‌های اخیر اطلاعاتی آمریکا که سه منبع آگاه از جزئیات آن تأیید کرده‌اند، ایران بعید است به‌زودی تنگه هرمز را باز کند، چراکه تسلط

بر این شریان حیاتی نفت جهان، اهرم واقعی تهران در برابر ایالات متحده محسوب می‌شود. این یافته حاکی از آن است که ایران ممکن است به محدودیت‌های تنگه ادامه دهد تا قیمت انرژی را بالا بکشد و از این طریق بر دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا فشار آورد تا هر چه سریع‌تر راهکاری برای پایان دادن به جنگی که نزدیک به پنج هفته ادامه داشته‌ود میان رای‌دهندگان آمریکایی همچنان نامحبوب است، پیدا کند. این گزارش‌ها همچنین حاکی از آن است که جنگ ممکن است در عمل نفوذ منطقه‌ای ایران را افزایش دهد، چراکه توانایی تهران را در تهدید این آبراه حیاتی به نمایش می‌گذارد.

عارف: جبران خسارات جنگ را وظیفه خود می‌دانیم

معاون اول رئیس جمهور تأکید کرد: دولت خود را موظف می‌داند در کنار مردم، خسارات ناشی از جنگ را جبران کرده و با استفاده از همه ظرفیت‌ها، آرامش و امنیت اقتصادی خانواده‌ها را حفظ کند. محمد رضا عارف با اشاره به اقدامات دولت برای تأمین کالاهای اساسی در شرایط جنگی اظهار داشت: در برنامه دولت برای مدیریت کشور در شرایط اضطراری، تسریع در ترخیص کالاهای اساسی و جابه‌جایی بار از طریق ناوگان جاده‌ای و ریلی، جایگاه ویژه‌ای دارد.

سازمان صمت خبر داد؛ آغاز پرداخت تسهیلات حمایتی به واحدهای آسیب‌دیده تهران

سازمان صمت تهران از آغاز معرفی واحدهای صنفی و صنعتی آسیب‌دیده به نهادهای حمایتی برای دریافت تسهیلات خبر داد. به گزارش

ایلنا، سازمان صمت تهران در راستای حمایت از کسب‌وکارهایی که در پی حوادث اخیر دچار آسیب‌های فیزیکی شده‌اند، نسبت به معرفی واحدهای واجد شرایط به بنیاد برکت و بنیاد علوی اقدام کرده است. این تسهیلات صرفاً برای جبران خسارات وار د شده به ماشین‌الات و مواد اولیه تخصصی می‌یابد. بر اساس این گزارش، بنیاد برکت تسهیلات خود را در سطح ارائه می‌دهد؛ به‌طوری که تسهیلات تا سقف ۵۰۰ میلیون تومان با نرخ سود ۲ درصد و بازپرداخت ۷ ساله و همچنین تسهیلات ۵۰۰ میلیون تومان تا یک میلیارد تومان با نرخ سود ۱۵ درصد و بازپرداخت ۳ ساله در اختیار متقاضیان قرار می‌گیرد. پرداخت این تسهیلات پس از معرفی از طریق دبیرخانه سندات تسهیل و رفع موانع تولید انجام خواهد شد. بنیاد علوی نیز در قالب سه طرح حمایتی، تسهیلاتی تا سقف ۳ میلیارد تومان برای بنگاه‌های کوچک و آسیب‌دیده در نظر گرفته‌است.

بازار تتر همچنان صعودی است

بررسی روند قیمت تتر در شش ماه گذشته نشان از صعودی بودن این دارایی دارد. با این حال تحولات سیاسی در ماه گذشته سبب ورود این ارز دیجیتال به فاز اصلاحی شد. به گزارش مهر، بر اساس این داده‌ها، جهش شدید قیمت که منجر به ثبت سقف‌های جدید شد، در دست در روز شنبه منتهی به آغاز جنگ رخ داد و پس از شروع این درگیری‌ها بازار باز فاز اصلاحی شد. با وجود این اصلاح، بازار در هفته‌های اخیر دوباره توانسته بخشی از افت را جبران کند و اکنون در محدوده ۱۵۵ تا ۱۶۰ هزار تومان در حال تثبیت است؛ وضعیتی که از دید تحلیلگران نشانه‌ای از بازگشت تدریجی تقاضا محسوب می‌شود.